

LLENGUA CATALANA I LITERATURA II

PUNTUALITZACIONS

Puntualitzacions al Bloc 1. Text periodístic

L'estructura de la notícia:

La notícia ha de donar informació sobre les sis qüestions periodístiques bàsiques: què, qui, quan, on, com i per què. La notícia comença donant al lector la informació més rellevant i després es va concretant i completant en els paràgrafs posteriors. La notícia s'estructura en paràgrafs breus amb un nombre no massa alt de frases i paraules.

L'estructura externa presenta els següents elements dels quals l'alumne haurà de detectar els que apareguin al text.

Titular: El Titular no apareixerà al text, ja que són els alumnes els que li han de posar títol com a resposta a la pregunta 1

- **Avantítol:** és el títol secundari que precedeix el principal; té un valor complementari i respon a les qüestions “on” i “quan”.
- **Subtítol:** és aquell element de la titulació que continua el títol principal i el complementa. Respon a les qüestions “com” i “per què”.
- **Entradeta o lead:** és un format de lectura ràpida. Ha d'oferir al lector les principals dades de la notícia d'una manera breu i clara, resumint-ne els aspectes clau.
- **El peu de foto:** pot ser definit com l'explicació breu que es posa sota d'un gravat o una fotografia.

A les preguntes de literatura sí que s'ha de fer una breu categorització del moviment literari, si això es demana a l'enunciat.

Quant als moviments literaris, s'haurà de parlar del concepte i de les característiques generals.

Qualsevol tema de literatura és susceptible de plantejar-se mitjançant una pregunta de format més clàssic (com el del llistat) o d'una manera més actual (per exemple, amb un text de suport).

Pel que fa al format més clàssic:

La llargària hauria d'aproximar-se a una pàgina i hauria d'incloure els següents elements:

- Un breu context històric, una breu biografia de l'autor, característiques generals de la seva obra, característiques concretes i ampliades d'una de les seves obres, referències a alguna altra de les seves obres.

No es poden emprar ni esquemes ni guions (es reduirà un 50% la nota final de la pregunta en aquest supòsit).

Aquesta és una pregunta sobre literatura i no sobre la vida de l'autor. Conseqüentment, el gruix de la informació ha de fer referència al contingut literari.

Pel que fa al format més competencial:

L'alumne haurà d'incloure alguna referència i citació del text a la seva resposta.

Puntualitzacions al Bloc 2. Sociolingüística PAU Illes Balears

Extraïem aquests continguts dels "Sabers bàsics" següents de la LOMLOE:

- La llengua catalana i la unitat de la llengua.
- Estratègies avançades de la reflexió lingüística.
- Diferències entre els trets propis de les varietats dialectals i els relatius als sociolectes i els registres.
- Indagació i explicació dels conceptes de norma culta i estàndard, atenent la seva utilitat i la seva diversitat en la llengua catalana.
- Els mitjans de comunicació i les xarxes socials en els processos de normalització lingüística.

A continuació detallem preguntes de les proves de PAU dels darrers anys i d'altres de noves ordenades segons els sabers bàsics amb què pensem que es poden relacionar

1. Variació lingüística

Possibles preguntes

- a) Què és la variació geogràfica? Definició de “geolecte” i exemples.
- b) Variació geogràfica de la llengua catalana.
- c) Què és la variació social? Definició de “sociolecte” i exemples.
- d) Què és la variació històrica? Definició de “cronolecte” i exemples.

2. Diversitat lingüística

Possibles preguntes

- a) Com podem definir “llengua”? Quina o quines diferències hi ha entre “llengua” i “dialecte”?
- b) Situació lingüística a Europa. El règim lingüístic europeu. Reconeixement de les llengües d'Europa.
- c) Les llengües de la península Ibèrica.
- d) Què significa i què implica que una llengua sigui oficial?

3. Contacte entre llengües

Possibles preguntes

- a) Bilingüisme. Definició i tipus: individual, territorial i social.
- b) El conflicte lingüístic: definició. Els processos de substitució lingüística.
- c) La diglòssia i el conflicte lingüístic.
- d) Conflicte lingüístic: minorització, substitució, normalització.

4. Normalització lingüística

Possibles preguntes

- a) Com definiries el concepte normalització lingüística? Relaciona'l amb els conceptes normativització i substitució lingüística. Quin objectiu tenen les lleis de normalització lingüística?
- b) La planificació lingüística i els processos de normalització.
- c) Llengües minoritàries i minoritzades
- d) Comenta dos models de planificació lingüística en l'actualitat.

5. Prejudicis i estereotips lingüístics

Possibles preguntes

- Els prejudicis lingüístics. Descriu quatre prejudicis que afectin la llengua catalana.
- La mitificació del bilingüisme. Prejudici i tòpics.
- Concepte de bilingüe i bilingüista.
- Actituds i normes d'ús.

6. Unitat de la llengua

Possibles preguntes

- Explicació i justificació de la unitat de la llengua catalana des de l'òptica científica (lingüística).
- El marc legal que afecta la llengua catalana (lleis estatals i autonòmiques).
- Ús del català als diferents àmbits socials (escola, mitjans de comunicació, internet en els mitjans de comunicació, xarxes socials).
- Diferencialisme lingüístic.

7. Registres lingüístics

- Variació estilística, situació comunicativa i registres lingüístics.
- Definició de llengua estàndard. Tipus de varietats estàndard. L'estàndard català.
- Funcions de la llengua estàndard.
- L'estàndard català i els mitjans de comunicació.

Puntualitzacions a les preguntes de Sociolingüística

La pregunta "Normalització lingüística", per exemple, es pot plantejar d'una manera més clàssica (Com definiries el concepte normalització lingüística? Relaciona'l amb els conceptes normativització i substitució lingüística. Quin objectiu tenen les lleis de normalització lingüística?) o d'una manera més actual (per exemple, comentar un text favorable a la normalització emprant els conceptes apresos). La pregunta "Prejudicis lingüístics", es pot plantejar d'una manera més clàssica (Els prejudicis lingüístics. Descriu quatre prejudicis que afectin la llengua catalana.) o d'una manera més actual (Posar un text que contingui prejudicis i reflexionar sobre aquests)

A continuació facilitem alguns models de possibles preguntes competencials.

Variació lingüística

- Llegir els fragments de textos i identificar a quin registre lingüístic pertanyen (elevat, estàndard, col·loquial, vulgar). Explicar per què utilitzen aquests registres en el seu context.
- Diferenciar el registre formal i l'informal a partir d'exemples de situacions en què seria adequat usar cada registre.
- Escriure dues versions d'un mateix text, una en registre formal i una altra en registre informal i explicar les diferències.
- Reflexionar sobre la diversitat lingüística. Per exemple:
- Creus que l'ús de la llengua estàndard ha de prevaldre en totes les situacions? Com valora la diversitat lingüística (dialectal, social, etc.) dins del català? Justifica la teva resposta.
- Com pot influir la pertinença a un grup social específic (per exemple, un grup de joves, un col·lectiu professional o un grup d'aficionats a un esport) en la manera de parlar? Posa exemples de paraules o expressions específiques que utilitzen aquests grups.

Variació geogràfica

- Llegir un fragment d'un text i identificar a quina varietat geogràfica del català pertany. Explicar els trets dialectals que ho justifiquen.
- Comparar els principals trets lingüístics de dos geolectes. Posar exemples de característiques morfològiques, fonètiques i lèxiques diferents en els dos geolectes.
- Escriure un diàleg entre dos personatges de zones geogràfiques diferents. Cadascun d'ells ha d'utilitzar els trets característics del seu geolecte.
- Reflexionar sobre quina importància té la preservació de les diferents varietats geogràfiques del català.

Sociolingüística

- Descriure una situació real en què s'observi algun fenomen conseqüència del contacte entre llengües (bilingüisme unilateral, substitució lingüística, autoodi, prejudicis lingüístics, minorització...).
- Identificar conceptes sociolingüístics en un text que planteja una situació comunicativa concreta.
- Reflexionar sobre els avantatges i desafiaments que presenta el multilingüisme en la societat actual i com aquest fenomen afecta la identitat lingüística i la cohesió social.
- Interpretar un fragment d'una normativa que afecti la llengua (article de la Constitució, Estatus, Llei de Normalització Lingüística...) i relacionar-lo amb el marc legal actual.

- Identificar models de política i planificació lingüística a partir d'exemples que representin situacions comunicatives de diferents estats plurilingües.
- Reflexionar sobre les actituds lingüístiques que identifiquin en diferents situacions comunicatives proposades.

Literatura

- Analitzar les principals característiques d'un corrent literari a partir de fragments d'obres dels autors estudiats.
- Comparar dos corrents literaris com ara el Modernisme i el Noucentisme. Indicar en quins aspectes s'assemblen i quins elements els distancien.